

Maaria-Ilmaristen osayleiskaava 2035, ehdotus

Liite 4: Rakennussuojelukohteet

Turun kaupunki, kaupunkisuunnittelu 1.9.2021, muutettu 20.3.2023 (muistutukset), muutettu 1.9.2025 (Kylk 9.5.2023 § 169), muutettu 5.5.2026 (lausunnot)

KAAVAM.	NRO	NIMI	KYLÄ	KUNTA	OSOITE	KUVAUS
sr	1	Hagan kartano	Haga	Turku	Haagantie 166	1-kerroksinen, hirsirunkoinen päärak. 1800-l. alusta, nykyinen jugendpiirteitä omaava asu Onni Touru 1920. Pihapiiriin kuuluvat 1800-l. rak. hirsirunkoinen sivurakennus sekä hieman kauempana 1910 rakennettu tiilinen navetta.
sr	2	Gretala (ent. Laitio)	Sauvola	Lieto	Laitontie 60	Sauvalan kylän kantatalo. Päärakennus 1938, navetta 1953, leivintupa/sauna 1934.
sr	3	Metsämäen kartano	Metsämäki	Turku	Vanha Tampereentie 235	Umpihamainen pihapiiri, päärakennus 1756-76, viim. korjaukset 1920-l. (A. Nyström). Tiilinen talli v. 1803 ja navetta v. 1810, lisäksi uudempi navetta 1900-l. alusta sekä asuinrakennus ja sauna 1800-luvulta.
sr	4	Niinimäki, ent. Yliöntinen	Harviainen	Lieto	Väänteläntie 47	Palautuu Harviaisten tai Lonttisten kantatilaan, joka jakautui 1700-l puolivälissä. Vanha päärak. 1800-l, tiilinen taitekattoinen tal.rak. ja puurakent. ent. talli.
sr	5	Ailontinen	Harviainen	Lieto	Väänteläntie 45	Erotettu 1700-l puoliv. Lonttisista. Päärak. 1800-l ja korj. vuosisadan vaihteessa. Ollut paritupa, sittemmin laajennettu. Umpihamainen luonne yhä. Puinen ent. talli/vaja 1800-l, tiilinen ent. karjarak. 1900-l al. ja hirsiaita mahd. jo 1700-l.
sr	6	Sakaran kellari ja aitta	Pakurla	Lieto	Sakaranpiha 2b	Sakaran tilan holvattu kivikellari, jossa on halssi. Rakennettu viimeistään 1700-luvulla. Päällä ollut asuinrakennus purettu.
sr	7	Isotalo	Harviainen	Lieto	Väänteläntie 7	Harviaisten kylän Isotalo. Päärakennuksen vanha, luonnonkiville perustettu osa 1800-luvun jälkipuoliskolta, laajennettu myöhemmin vinkkeliosalla. Lisäksi punatiilinen ja taitekattoinen entinen navettarakennus sekä sauna/liiteri.
sr	8	Ylirihko	Pakurla	Lieto	Ylirihkontie	Ylirihko on toinen puolisko 1790-luvulla jaetusta Rihkon kantatilasta. Päärak. tehty kahdessa vaiheessa, vanha osa mahd. 1860-l. ja laajennettu 1910-l., ent. navetta 1920-l., kanala/pesut. 1950-l., hirsiaita 1800-l. loppu.
sr	9	Keskirihko (ent. Alirihko)	Pakurla	Lieto	Rihkontie	Entinen Alirihkon tilan navetta v. 1904 (laajennettu myöhemmin) ja aitta mahdollisesti jo 1800-l. alusta. Entinen päärakennus purettu. Erotettu kantatilastaan Rihkosta 1700-l. lopulla.
sr	10	Puustelli	Haihu	Turku	Rihkontie 18	Vanha torppa/mäkitupa, jonka päärakennus v. 1825. Vaja myös 1800-luvulta ja sauna kauempana noin 1920-40-l. Rakennukset säilyneet lähes alkuperäisessä tilassaan.
sr	11	Haihu	Haihu	Turku	Kanta-Haihantie 63-93	Haihun kantatila vanhalla kylätontilla. Päärakennus v. 1908, vanhempi asuinrakennus 1700-luvulta, aitta 1909. Lisäksi useita hirsirunkoisia ulkorakennuksia. Hyvin säilynyt maatilan pihapiiri.
sr	12	Anttila	Haihu	Turku	Kanta-Haihantie 95	Entinen Haihun mäkitupa. Asuinrakennus n. v. 1830 ja laaj. 1900-l. alkup., sauna ja vaja 1800-1900-l. vaihteesta, maakellari. Rakennukset säilyttäneet alkuperäisen ilmeensä.
sr	13	Lammenkallio	Pakurla	Lieto	Pahkalaukkaantie 58	Ilmaristen Metsäpirtti ja Tanssilava. 1957 perustettu. Liedon Lujan omistuksessa. Tanssilavalla sosiaalis-historiallista merkitystä tällä alueella.
sr	14	Kumpare, ent. Kankare	Paimala	Turku	Tastontie 132	Entinen Kankareen torppa. Hirsinen, pitkänmallinen päärakennus 1885. Vuoden 1881 kartassa paikalla jo myös rakennus.
sr	15	Päivärinne ent. Koivulehto	Paimala	Turku	Tastontie 151	Entinen Koivulehdon torppa, asuinrakennus v. 1879. hirsiaita 1800-l. Perinteinen vanha torppakokonaisuus.
sr	16	Hevoshaka, ent. Hakala	Paimala	Turku	Tastontie 185	Entinen Hakalan torppa. Päärak. v. 1873/1921 ja navetta/talli v.1928+1955. Vuoden 1881 kartassa tilan kohdalla ollut torppa joka nimetty Mäenpääksi.
sr	17	Soläng	Hamaro	Turku	Karhunojantie 183	V. 1919 rakennettu melko muuttumattomana säilynyt kansallisromanttinen kesähuvila. Sofia Mannerheimin omisti 1916-1928. Myös asuin-/vajarakennus n. vuodelta 1909.
sr	18	Laakkarin koulu/Laakkari	Harviainen	Lieto	Pahkalaukkaantie 251	V. 1925 valmistunut koulurakennus (Karkkulähteenmäellä), rkm Onni Tourun suunnittelema, v. 1962 laajennus rkm Arvo Oksanen. Koulu lopetti toimintansa 1970-l.
sr	19	Ilmaristen Vähätalo	Harviainen	Lieto	Pahkalaukkaantie 285	Talouskeskus on aikanaan sijainnut Harviaisten kylän Ilmaristen Isotalon rak. vieressä. Tilan toinen as.rak on siirr. paikalleen vanh. sijoiltaan. Mansardikattoinen päärak. 1920-l. Pihapiirissä mm. navetta 1900 l. alusta ja aitta.
sr	20	Jäkärilän talonpoikaistalo	Jäkärilä	Turku	Arkeologinkatu 5	Jäkärilän tilan vanha talonpoikaistalo 1847. Rakennettu useassa vaiheessa. Ollut sairaalakäytössä viereisessä rakennuksessa olleen kunnalliskodin aikaan. Toiminut viimeksi kirjastona. Lisäksi kunnalliskodin vilja-aitta, betonitiiltä 1924.
sr	21	Jäkärilän entinen kunnalliskoti ja kunnantalo	Jäkärilä	Turku	Arkeologinkatu 4	Rakennuksessa 1900-l. alussa kunnalliskoti (ostettu 1903 vaivaistaloksi), joka toimi n. 1940-l. loppupuolelle asti. Sen jälkeen toimi kunnantalon. Ainakin 1960-l. loppupuolelta alkaen nuorisotalona. Laajennusosassa ollut ruumishuone.
sr	22	Kunnalliskodin vanha ruumishuone	Jäkärilä	Turku	Lampolankatu 9	Kunnalliskodin entinen harkkotiilistä muurattu ruumishuone 1912, sijaitsee entisellä Jäkärilän yksinäistalon alueella kylätontista erillään, nykyisellä rt-tontilla. Ruumishuoneena olon jälkeen jonkin aikaa 1967 asti Maarian kunnan arkistona.
sr	23	Kanta-Tapiola	Pakurla	Lieto	Sariolantie 5	Leveärunkoinen päärakennus 1923. Peruskorjattu 1950-l ja 1990-l. Sementtitiilinen ent. navetta ja lautarakent. tal.rak. 1929. Vilja-aitta/vaja/luhti 1928. Lisäksi sauna, paja, sauna (2.) ja vaja.
sr	24	Pihlava	Pahka	Lieto	Pihlavantie 35	As.rak 1890-l/1961, 1980-l; navetta 1916, pajalato mahd. 1800-l. 1894 ensimm. rakennettu eteiskamaritupa.